

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát; Bécsben: Daube G. L. s. társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

99. szám.

Brassó, Szombat, augusztus 28-án.

II. évfolyam 1886.

A kulturegylet közgyűlése.

Az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” holnap, aug. 29-én tartja első rendes közgyűlését.

Egy év története áll e perczen előttünk; ez évben tükröződik vissza a nemzet történetének egy fényes lapja, a melyen egyedül e szavakat olvashatjuk: Nemzeti ujjáébredés!

Az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület” alakulása egy új társadalmi korszakot jelent a nemzet s különösen ezen hazarész történetében.

A magyar társadalom felébredt százados álmából. A veszély percében ébredt fel, látva maga előtt a tátongó irt, melyhez közeledik s mely előtt áll.

Gyarapodás helyett ezen szűkebb hazarész terjedelmes részeiben a magyar elem fogy. A helyett, hogy magába fogadna esetleg más elemeket, más elemekbe olvad ő maga.

Az eloláhosodás veszélye fenyegette a magyarságot. A magyarok vagyona mindinkább oláh kézre jutott. Az elszigetelten élő magyarság helyenként teljesen beleolvadt a román-ságba. Olyan neveket találunk a románok között, kik még néhány évtizeddel ezelőtt magyarok voltak.

Ez az egyik oldalon. A másik oldalon, ott, a hol a magyarság még megtartotta eredeti jellegét, nyelvét, vallását és szokásait, ott stagnál a kultúrában s szegényedik.

Ezen körülmények tették szükségessé s hívták életbe az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület”-et.

Szükséges volt-e ezen egyesület, avagy nem, arról ma már felesleges szólni. Mi meg vagyunk róla győződve, hogy életszükség volt Erdély magyarságára.

Ámde az első egyleti év leteltével egy másik, igen fontos kérdés lép előtérbe: megtette-e a magyarság hazafias kötelességét ezen honmentő egyesület érdekében?

Bármennyire szeretnénk ez alkalommal igenlőleg felelni, nem tehetjük. A magyarság nem tett annyit, a mennyit joggal várhattunk volna s vártunk is tőle.

Azon lelkesedés mellett, melylyel ez ügy felkaroltatott széles e hazában, azt hittük, hogy egy év lefolyása alatt együtt lesz az a millió, a mely feltétlen szükséges arra, hogy ezen egyesület célját elérje. Azt hittük, hogy a

magyar nemzet lelkesedése maradandó lesz és gazdag és szegény, mágnás és pór egyaránt fogják meghozni áldozataikat az erdélyrészi magyarsággért.

Nem úgy történt. Az anyaország közönsége első sorban nem felelt meg azon várakozásoknak, melyeket hozzá kötöttünk.

Más alkalommal egy hazafias célra néhány hét alatt is százezer forint került össze. Mikor 1855-ben a nemzet nagy költője, Vörösmarty Mihály örökre behunyta szemét, Deák Ferencz egy lelkes felhívására néhány nap alatt százezer forint gyűlt egybe a hátramaradt özvegy és árvák számára. Ha egy szobrot kell emelni a nemzet egy elhalt nagyjának, néhány hét múlva együtt van az ezrekre s nem ritkán százezerre menő tőke. — Pedig itt az egész nemzetnek emelendő szoborról, egy hatalmas védőfalról van szó, melyet erősíteni érdekében áll az egész országnak.

És mégis eltelt egy év, megmozgattunk mindent s alig voltunk képesek a hat évi egyleti ciklusra háromszázezer frtnál többet gyűjteni; ennek fele is még csak papíron van.

Terheli-e ezen tekintetben hiba, mulasztás az illető irányadó köröket?

Nem. Az egylet elnöksége és választmánya megtett mindent, a mit csak tehetett. A szervezés nagy munkája keresztülvive s most azon a ponton állunk, hol megkezdődik az aktív tevékenység.

A holnapi közgyűlés után lép az egylet a tevékenység terére. Meg fogja kezdeni a segélyezést, — természetesen a mennyire azt bírja. S fájdalom, nagyon nem bírja. Feltéve, hogy ez idő szerint van az egyletnek rendelkezésre álló ereje tízezer forint: mit kezdjen ezzel előbb? Hol kezdje a segélyezést és hol végezze? Bizony, úgy nem fogunk nagy eredményeket felmutatni. Pedig hát tátong a seb, s még jobban fog elmérgesedni, ha orvost nem küldünk neki.

Vannak Erdélyben maroknyira szétszórta magyarok, helyenként 20—30 család teljesen idegen elemek között, a melyek elpusztulnak, elvesznek a magyarságnak, hahogy gyors segedelem nem érkezik.

Óvodákat akarunk állítani, iskolákat és egyházakat segélyezni. De hát miből? Esetleg 10—15 ezer forintból? Gyenge dolog lenne bizony ez!

Nem minden város és vidék magyar társadalma oly áldozatkész, hogy a mikor a hat évi első ciklusra hétezer forintnál többet fizet kulturegyleti illetékekben; hogy a mikor saját erejéből tart fenn mintegy tizenegy egyesületet, hogy akkor, midőn egy magyar óvoda létesítéséről van szó, még külön kétezer frtot adjon ennek fentartására. Az erdélyrészi magyarság hoz áldozatot a kulturegyletért, tehát ettől vár minden segedelmet. S helyenként ennek is kell mindent adni.

Már pedig ahhoz nagy pénzérő kell.

A kép, melyet a választmány a közgyűlés elé fog tárt, bizonyára hű képe lesz az első évi egyleti életnek. Most nem is szólhatunk hozzá. De előre meg vagyunk győződve, hogy a jelentés — eltekintve a lelkesedés lohadásától — öröme fog szolgálni a közgyűlésnek. Elnökünk, titkárunk és tisztársaink élnek az egyesületért. Egy szent meggyőződés az, mely nekik erőt kölcsönöz a lankadatlan, terhes munkához. Egy szent meggyőződés: hogy a nemzet méltányolni fogja a fáradozást és nem szűnik meg anyagilag és erkölcsileg támogatni az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület”-et.

Sajnálattal, fájdalommal tapasztaltuk a társadalom érdeklődésének lohadását.

Egyesek nem szűnnek meg ugyan lelkesülni, gyűjteni. — Ámde az nem elég. A nemzetnek egy testtel, egy lélekkel kell áldozni és lelkesülni.

Hisz az egyestől csak egy kis, igen kis áldozatot kérünk. A koldusnak is adunk naponként egy krajczárt. Adjon minden magyar ember egy krajczárt naponként az „Erdélyrészi magyar közművelődési egyesület”-nek.

Csekélység az egyesnek. De hatalmas tőke válnék belőle, ha ezt mindenki megtenné s a második közgyűlésen nem háromszázezer, hanem talán három millióval számolhatnánk be.

Ne hagyjuk elaludni ezt az ügyet. Ne engedjük, hogy a lelkesedés helyét a közönyösség váltsa fel, mert Eötvössel élve: „A gyűlöletből szerelem válhatik még, de nem a hideg közönyösségből ott, hol egykor szerelem létezett; miként minden lángba borulhat, csak az nem, mi egykor lángolva, hamuvá égett.”

Soha többé lelkesedés ott nem lesz, hol egyszer a közönyösség foglalt tért.

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Emlékkönyvbe.

Egy vágyam él: hogy elfeledjenek,
S eltemessék vélem emlékemet!

Hogy ne kérde senki: ki volt, mi lett?
— Ah! hogy örökre elfeledjenek! . . .

S mégis úgy fájna nekem a tudat,
Hogy emlékem nálad meg nem maradt.

Mezey Emil.

A szegénység átka.

— Regény. —
Írta: Brankovics György.
(Folytatás.)

(15) A kis szobácskát, mely fölött már ott lebeg a balvégzet, csak egy halovány mécs világítja be s a szerény fény sugar egy oly csoporton játszik, a mely méltó volna a legnagyobb művész ecsetére.

A szoba közepén egy erőteljes, magas barna férfi áll. Bal karján egy szőke kis leányka fejét a férfi vállára hajtva ül, jobb karjával pedig egy sugar, szelíd arcú nőt ölel magához.

— Oh, mikor látunk ismét? — kérdi, kék szemű a férfi napbarnított arcán nyugtatva, a nő.

— Ha Isten is úgy akarja, — válaszolja a férfi.

— mint én, akkor nemsokára, két nap múlva Z... grófnál, régi pártfogómnál vagyok; ő ismeri tehetségeimet, jogi ismereteimet s hiszem, oly állást fog adni, a mely ha nem is jólétet, de gondtalan életet biztosít számunkra.

— Nem bánom én, ha víz és kenyéren kívül nem is lesz egyebünk, csak együtt lehessünk.

— Együtt leszünk! — biztatja nejét s leánykáját hévvel ölelve-csókolva a férj. De most Isten véletek; éjjel elmúlt s a főváros határain túl szeretnék lenni, mire megvirrad!

— Innám kisérni fog. De vigyázz magadra, mert ha kezükbe jutsz . . .

— Ne félj; ha el tudtam Orsovától idáig észrevétlenül jutni — az ég ura Z...-ig is elsegít.

— Nem hallottál semmit? — kérdi rémület hangján férje kebléről felriadva s a mécesest eloltva, a nő.

— Nem, kedvesem!

— A konyhaajtó kilincsét megérintette valaki!

— Izgatott vagy s képzelődöl! Légy nyugodt!

— Nem képzelődöm, — válaszolá, a leánykát férje karjából kiragadva s az ágyba fektetve a nő. — Gyorsan a kamrába s fel a szikla-üregbe. A létra itt van, az üreg szájáról könnyen eltohatod a követ s elmenekülhetsz.

E végszavakat már a kamarában sugta fülebe férjének a nő, s egy röpké csök után visszatérve a szoba

bába, a kamara ajtaját gyorsan bezárta s a kulcsot a keblébe rejté.

— A császár nevében! — kiáltá e pillanatban a konyhában egy erős hang — ki kell nyitni az ajtót.

A felhívás válasz nélkül maradt.

— A császár nevében! — hangzott másodszor és harmadszor is; de a szobában még semmi és senki sem mozdult s az ajtó zárva maradt.

Bolgár Kálmán neje ott állt a szoba közepén, szoborként, mereven. Bal kezének nagy ujját jobb kezének üteréhez szorítá s az üter verését magában számítá.

A konyhában lévők csendesesen tanácskoztak egy néhány perczig, azután:

— Törjétek be az ajtót! — parancsolá egy másik hang.

— Most már lehet! — susogá, kezét szívére téve a vörös sipkások főhadnagyának neje, majd az ajtóhoz lépett s kedélyesen mondá:

— Ha a császár nevével ki tudták csendesesen nyitni a konyha ajtaját, talán ezt sem szükséges betörni! Egyébiránt legyen meg az ön akaratok.

Alig fordult kettőt az ajtó zárában a kulcs, négy zsendár villogó szuronya toltá be a szoba ajtaját s a négy zsendár mögött egy zsendárhadnagy, magasra emelve tolvajlámpáját, sztentori hangon kiáltá:

— Bolgár Kálmán, ön a császár nevében foglalom!

(Folytatás következik.)

Br. Kemény Gábor lemondása. A Pol. Corr. budapesti jelentése szerint Tisza miniszterelnökre, Ostendből hazatérte után a kabinetkiegészítés nehéz földadata vár, mert b. Kemény közlekedésügyi miniszter határozottan ragaszkodik lemondásához s vele egy időben valószínűleg Baross államtitkár is megválna hivatalától. Hogy ki lesz a távozók utódja, jelenleg még nem is gyanítható.

Magyar kiseddóvó intézet Brassóban.

Már csak néhány hét választ el minket az első magyar kiseddóvó-intézet megnyitásától. Október elsejével megnyílik a kiseddóvó intézet a szent-János-utczában.

Ezen maroknyi magyarság életében minden kulturális mozgalom valóságos esemény. Mennél inkább egy ily intézet létesítése, mely a nemzeti nevelést alapjában, gyökerében kezdi meg.

A kiseddóvó intézetek fontosságáról általában nincs mit írunk. A paedagogia régen tisztában van már azzal, hogy a kiseddóvás alapja a nevelésnek és iskolának, — sőt nélkülözhetetlen szüksége s kelléke az alapos oktatásnak. — A tapasztalat mutatja, hogy ott, a hol a gyermekek kiseddóvói gondozásban részesülnek, az elemi oktatás sokkal könnyebb és tökéletesebb. A gyermek már bizonyos előkészítéssel megy a rendes iskolába, midőn egy-két évet az óvodában töltött már. S ha más nem, de az az előny megvan, hogy megszokja az iskolát s az az idő, — melyet különben erre kellene fordítani, megtakaríthatik.

Kétszeres fontossággal bír azonban egy magyar óvoda Brassóban. Szász testvéreink három kiseddóvót tartanak fenn, részben a társadalom, részben az egyház segélyezése mellett. A magyar kiseddek odajártak eddig. Már legzsengőbb és legfogékonyabb korukban szívták ott magukba azt a német szellemet, melyből a német iskolák még soká nem fognak kivetkőzni.

Maga azon körülmény, hogy a kis gyermek ezen korban egész napon át ne halljon mást, mint német nyelvet, német imát s dalokat tanuljon, — bármily nagyításnak látszszék ez, — nem lehet jó behatással a későbbi gyermek magyar érzelmeire.

Másrészt a középsorsu és szegényebb szülőknek teljesen lehetetlen volt eddig kiseddeik elhelyezéséről gondoskodni. A magas tandíj, melylyel a német óvodák bírnak, lehetetlenné tette ezt. És ismét másrészt nem tetszett azoknak sem, — s ezt elismerésül tudjuk be az illetőknek, — a kik csakugyan tehették volna, hogy gyermekeiket német óvodába adják — a jelen viszonyok között.

Ez és sok más régen szükségessé tette volna, hogy alapítsuk mi is óvodát magunknak, mint tették azt a más nemzetiségek. Gyenge anyagi helyzetünk közepette ez természetesen nehezebben ment. Amott van a gazdagabb osztály, mely még régi időkben bírja vagyonát, — emitt a szegényebb magyarság, mely súlyosabb viszonyok között kezdette meg szereplését is.

Ámde a brassói magyarság áldozatkész. Valahányszor fontos magyar ügyről van szó, e magyarság oly áldozatokat hoz, minőkkel más, hasonló viszonyok között lévő magyarság nem dicsekedhetik.

E tekintetben elismeréssel nem adózni a brassói magyarság iránt, rút hálálanság volna. E magyarság újabb áldozatokat hozott. Megteremtett egy magyar óvodát is, hogy legyen e város magyarságának a főtanodákon kívül minden életkorú ifjuság részére egy-egy hajlék. Csak az óvoda hiányzott még. Kezdve az elemi iskolán, van polgári, közép ipar- s kereskedelmi-, főreál- s főgymnáziumunk. Mindez intézetek versenyképesek. Reméljük, hiszszük, azzá lesz óvodánk is.

A társadalom, áldozatkész polgártársaink létrehozták, a szülőknek kell fenntartani, azaz támogatni. Egyelőre csak egy óvodánk van. Ha ezzel úgy prosperálunk, úgy mint kell, nem sok idő fog elválasztani egy második, a bolonyai, óvoda felállításától.

Jelenleg oly helyre tétetett az óvoda, hogy közel legyen a Bolonyához s mégis a belvárosban legyen. — Az új intézet e napokban tető alá kerül. Október 1-én megnyílik s hogy prosperáljon, hogy fontos hivatását sikeresen betöltsse, a szüléktől függ.

Adja minden magyar szülő — a ki csak teheti — gyermekét a magyar óvodába!

A bolgár államesiny.

Bukarest, aug. 24. (elkésve jött.) Bulgária ideiglenes kormányának kiáltványában a következők foglaltatnak:

Battenberg Sándor herceg, kinek mi köszönettel tartozunk azért a hősiességért, melylyel minket a háboruban vezényelt, szláv népfajunknak meg nem felelő európai politikát követett. Mi egyedül csak orosz

politikát követhetünk, köteles hálából az Oroszország által értünk hozott vér- és pénzáldozatokért. A fejedelem örökre lemondott a bolgár trónról, miután meggyőződött arról, hogy uralkodása végzetessé válnék az országra nézve. Midőn az ideiglenes kormány a nemzetgyűlés egybegyűléséig az ország kormányzatát átveszi, egyuttal kijelenti, hogy a bolgár s a külföldi lakosok életét, becsületét s vagyonát meg fogja védelmezni. Valamennyi bolgár polgár nemzetiség s valóságos különbség nélkül közre fog hatni a rend fenntartásában. A nemzet bizton reméli, hogy az orosz csár oltalmazni fogja Bulgáriát.

Mint Szófiából jelentik, a fejedelem letétele a katonaság ellenmondása nélkül történt, csupán egy druzina, melyet Sándor fejedelem Szlivniczánál személyesen vitt a tűzbe, kijelentette, hogy inkább darabokra szabdaltatja magát, semhogy esküjét megszegje. Ezt a druzinát az ország belsejébe helyezték át. Azt még nem tudják, vajjon a fejedelem már elhagyta-e az országot. Szófiából állítólag már 21-én este elutazott Drinápoly, aug. 25. Filippopolból érkezett megbízható hírek szerint az ottani helyőrség fegyverrel Sándor fejedelem érdekében. A gyalogezred zeneszóval vonult a konzulátusok elé, hol a parancsnok kijelentette, hogy az egész bolgár hadsereg ellenszegül Sándor fejedelem letételének s kész érette harcolni és meghalni.

Bécs, aug. 26. A Politische Korrespondenz-nek jelentik Gyurgyevóból: A Kelet-Ruméliában levő bolgár hadsereg nyíltan a fejedelem pártjára állott. Mutkurov ezredest a kormány fejévé kiáltották ki. A sumlai és tirnovói helyőrség és a lakosság a fejedelem mellett nyilatkozott. A mozgalom terjedőben van.

Hir szerint a fejedelmet, miní foglyot, saját yachtján Renirussiba vitték.

Orsova, aug. 26. Sistovóban beszállott bolgárok megerősítik, hogy a hadsereg a fejedelemhez hű maradt s csak egy szikrára van szükség, hogy föllázzadjon az államesiny kormánya ellen; ha a fejedelem mutatná magát, nyomban fegyvert ragadnának a csapatok érte.

Konstantinápoly, aug. 25. A Havas ügynökségnek Philipopoliszból tegnapi kelettel jelentik, hogy a hadsereg által is pártolt ellenforradalmiak Sándort ismét Bulgáriából fejedelmévé kiáltották ki.

Bukarest, aug. 25. (Este). A legutóbb érkezett táviratok szerint csak Szófiában tört ki zavargás, az ország többi részében nyugalom van és több helyőrség csak értesítést vár, hogy közösen Szófiába induljanak. Aruméliai milícia szintén készenlétben van. A fejedelem ügye mind nagyobb pártolásra talál és hívei ismét reménykedni kezdenek.

Bukarest, aug. 26. A fekete tengeri orosz hajóhad főparancsnoka parancsot kapott, hogy valamennyi hadigőzöst készenlétbe helyezze. Úgyszintén a feketetengeri gőzhajózási és kereskedelmi társaság igazgatóságát is utasították, hogy hajóinak egy részét csapatszallításokra készen tartsa. Ez a két rendelet orosz kereskedői körökben nagy pánikot idézett elő.

Pétervár, aug. 25. Sándor fejedelem tegnap Renibe érkezett, honnan — nem, mint fogoly — Wolocsiszken át Ausztriába tovább utazott.

A külföldi hírlapok által a Bulgáriában uralkodó helyzetről terjesztett riasztó hírek legalább is túlzottaknak tekinthetők.

Bukarest, aug. 27. A yacht, mely a bolgár fejedelmet a Dunán lefelé szállította, visszatérőben van Reniből. Azt, vajjon a fejedelem a yachton van-e, nem tudják.

A Vointza Nationale szerint az orosz kormány nem engedte meg, hogy a bolgár fejedelem orosz területen szálljon partra.

Bukarest, aug. 26. Silistriából jövő sürgönyök pétervári hírekkel szemben azt jelentik, hogy Sándor fejedelem a saját yachtján van s fölfelé utazik a Dunán, hogy visszatérjen Bulgáriába.

Szófia, aug. 27. Itten Stambulov, Karavelov és Nikoforofa fejedelem hívei regensséget alakítottak és új miniszteriumot neveztek ki.

A forradalmi kormány teljesen megbukott. A fejedelmet Reniben szabadon bocsátották. Sándor fejedelem utban van.

Darmstadtban nagy az aggodalom.

A további bonyodalmak oszlóban vannak.

Franzensbadban Bismarck ma találkozott Gierssel.

Román lapszemle.

A bukaresti „Telegraful” „Revoluțiunea bulgară” felirattal már két számban igen sok részletet hozott a bolgár forradalomról. Legújabbán az ellenforradalomról azt írja, hogy nagybecsű mondani valója van

ebben a tekintetben, de ama nagy érdekek miatt, melyek kockára vannak téve, mostan csak ennyit jelezhet. Midőn nem lesz szükséges a titoktartás, mindent részletesen el fog beszélni. Magáról a fejedelem letételéről azt hozza fel okul, hogy az orosz érzelmű bolgár-párt meggyőződött a felől, hogy Sándor fejedelem Oroszország ellen akart (?) háborút indítani s a török lett volna szövetsége. Mikor ezt megtudták, az államesinyt elhatározták, hogy ezzel a fejedelmet lehetlenné tegyék tervei megvalósításában. Ez okozta a válság gyors bekövetkezését.

Karaveloffról még nem tudja, ha csakugyan árulója lett-e urának avagy fogva van; de azt határozottan állítja, hogy a játszma most Zankoff és a fejedelem között folyik s minél kedvezőbb lesz a fejedelem helyzete, annál rosszabb a Zankoff Dragáné és megfordítva. Benn a hazában a Zankoff helyzete és a muszka-párté nem épen jó, ha kezeikben tartják is a központi hatalmat. A bolgárnép általában közönyös a a legkisebb dologra is ösztökélni kell. A fejedelem és Karaveloff s ezek pártja már ezzel is erősebbek s ha nincs minden eszköz kezeikből kiragadva: úgy tönkre tesszik Zankoffot.

A bukaresti lapoknak helyzetüknél fogva sok bolgár ismerőseik lévén, jól értesülteknek tartják magukat. De hogy Sándor fejedelem a nagy orosz birodalmat akarta volna megtámadni, ez kissé merész jól értesülésnek látszik s mi ideát nem bírjuk elhinni. — Vádnak megjárja azok előtt, kik nem tudnák, hogy Bulgária csak Románián át támadhatná meg Oroszországot. Ötven ágyu Viddinben mégis csak csekélység a minden oroszok ura ellen.

Hagyjuk ezuttal a bulgáriai eseményeket s lássuk, mi történik idehaza.

Nagyon kézzelfogható dolog, hogy a magyar kormány a nyári szünidő alatt sem volt gond nélkül.

Sok gondot adnak a nemzetiségek és a rossz közigazgatás. Aztán a sok tüntetés, melyektől Tisza szerencsésen megszabadulván, tüstént fürdőre sietett s még meg sem hívta a lensori ujságot. Sok gondja volt — szerinte — a pénzügyminiszternek a deficit miatt, s még sem kérte fel a zsupunut valami pénzügyi tervezet készítésére. Legokosabban tett Trefort: nyakába vette Európát s a tanfelügyelőkre és a kulturegyletre bízta, hogy bűnbánatra bírják a nem magyar hazaelleneseket.

Már olyan hálátlan szerepre nem vállalkozik sem a kulturegylet, sem a tanfelügyelő, hogy a szerecsent fejérré mossa. Hanem ha a szerecsen önmagát mosogatja, ez már más. Eljő még azaz idő is. Még lesz Saulusból Paulus. Hát az igazságügyér?

„Ez, bizonyos színes költőként osztja valahoknak az igazságot. Minek való is a valahoknak az igazság? Csak adót adjanak pénzben és vérben, nem is jók egyébre.” Már hogyan ne lennének egyébre is jók azok a valahok! Hát az ilyen sületlen vezércikket nem-e valah írja?

A külügyet eligazítják Bécsben, Tisza nem érkezik a vakandokoktól a külügyre is figyelni. A vakandokok melegágya hol van? Vajjon ezt tudja-e Tisza? Bizonyosan tudja, azért veszi tőle rossz nevet, hogy ottan-ottan Bécsbe megy kapa vásárolni. Most aztán még azt is elnézi, hogy a kulturegylet közgyűlést tartson. Azt persze nem nézte el, hogy a román közművelődési egyesület Gyula-Fehérvárt közelebb közgyűlést tartott Románia megteremtésére, de azt miért engedi meg, hogy a közművelődési egyesület Maghiariát erősítse. Ez csak ugyan nagy hiba tőle!

Elég, hogy a tanfelügyelők ráérnek arra, hogy a magyarul nem tudó tanítót letegyék, a szolgabírák ráérnek szemhunyorítással jegyzőt választani, a vasúti pénztárnokok ráérnek jegyet nem adni, ha magyarul kéri, a törvénytörőkre ráérnek itélni a valahol Erdély színeinek hordásáért, május 15-kének innepléséért.

Hát már tegyünk hozzá mi is valamit. Ime a „Gazeta” ráér ennyi vadalma-csügért sajtolni olvasói számára. Bizonyos, hogy kevés tisztelettel viseltetik olvasó közönsége iránt, ha holt időnynek nevezi e napokat, midőn ég Románia szomszédjának háza. Szép, hogy elismeri, hogy Tisza szerencsésebb mint Sándor fejedelem. Meddig tart — kérde — ez a szerencséje? Nem tudja. Ha nem tudja, mi megmondjuk neki: addig, a mig vakandokok lesznek.

Czenkalji.

A debreczeniek Erdélyben.

Említettük volt, hogy Debreczenből egy nagyobb társaság — körülbelül 120-an — kirándulást rendez Erdélybe s ez alkalommal városunkat is meglátogatják.

A kirándulás napja s tervezete immár meg van állapítva s pedig következőképen:

„Indulás 1886. szeptember 4-én a debreczeni indóházról reggel pontban 6 órakor külön vonaton.

Érkezés Nagyváradra délelőtt 8 óra 48 perczkor. Érkezés Kolozsvárra szeptember 5-én délután 1 óra 38 perczkor. Meghálás. Brassóba indulás reggel pontban 6 órakor. Segesvárra érkezés délelőtt 11 óra 51 perczkor. Érkezés Brassóba délután 4 óra 16 perczkor. Meghálás.

Brassóban szeptember 6-án gyülekezés reggel fél 8 órakor a nagysétatéri kávéházban. Csoportos megtekintése a nevezetességeknek (ipartelepek, a „Czenk-hegy, kellemes hegyi sétány, tetejéről látható a Barcaság, Erdővidék és Háromszék, — továbbá a brassói ipar műkiállítás megtekintése stb.) Délután 1 órakor társas-ebéd. Ebéd után fél két órakor indulás kocsin Sepsi-Szent-Györgyre. Érkezés Sepsi-Szent-Györgyre délután 6 órakor. Meghálás.

Gyülekezés szeptember 7-én reggel fél 8 órakor a városi nagyvendéglőben. A délelőtti folyamán a nevezetességek megtekintése (ipartelepek, székely szövőgár, székely muzeum, honvédelemek stb.) — Délben társas-ebéd. — Indulás délután 4 órakor kocsin Sepsi-Szent-Györgyről Előpatak fürdőre. — Érkezés Előpatakra délután fél 6 kor. A fürdő és vidékének megtekintése. Meghálás.

Indulás szeptember 8-án Előpatakról kocsin reggel fél 6 órakor Földvár (vasut állomás.) — Indulás Földvarról vasuton reggel pontban 7 órakor. — Érkezés Kis-Kapusra déli 12 órakor; ebéd. — Érkezés Maros-Vásárhelyre délután 6 óra 40 perczkor. Meghálás.

Maros-Vásárhelyen szeptember 9-én gyülekezés reggel fél 8-kor a „Transilvania“ nagy vendéglőben. Reggelizés. Délben társas-ebéd. Indulás Maros-Vásárhelyről esti 10 óra 30 perczkor.

Érkezés szeptember 10-én reggel 6 órakor Piski állomásra. (A kik az innen két állomásnyira levő Vajda-Hunyadot megtekinteni óhajtják, azt a délután 2 órakor induló vonattal meglehetik, s még az nap visszajövén, tetszés szerint folytathatják Arad és B-Gyula felé hazatérő utjakat.) Megérkezés Aradra délelőtt 11 óra 45 perczkor. Ebéd. A város és a szabadságharcz vértanui síremlékének megtekintése. Meghálás. —

Indulás Aradról szeptember 11-én reggel 5 óra 50 perczkor. Érkezés Csabára délelőtt 9 órakor. A város megtekintése. Ebéd. Indulás Csabáról délután 2 óra 42 perczkor. Érkezés Nagy-Váradra 6 óra 43 perczkor este. (A kik Nagy-Váradon meghálni nem akarnak, azok az éjjeli 11 órai vonattal indulnak Debreczenbe).

Ez az utiprogramm.

A kiránduló társaságot Kerekes Sámuel tanár kalauzolja.

A kirándulást pedig Szepessy Gusztáv ur, az iparoskör elnöke s gőzmalmi igazgató vezeti.

Felesleges talán mondanunk hogy alföldi kedves testvéreinket szívesen, örömmel látjuk.

Magyar óvoda Brassóban.

A brassói magyar óvoda-intézet bizottsága aug. 26-án gyűlést tartván, az óvónőt máramaros-szigeti Kollár Ilona okleveles óvónő, a budapesti óvóképezde kitűnő növendéke személyében megválasztotta, a ki a budapesti óvóképezde gyakorló óvodájában is működött mint a mintaóvó megbízottja. A megválasztott óvónő október 1-én kezdi meg működését.

Felhívjuk azon t. szüléket, kiknek óvodába való 3—6 éves fiu- és leánygyermekük van, miszerint azoknak az óvodába való beiratását János Lajos áll. isk. vezértanító urnál (Belváros szt.-János-utca 4. sz. Gartner főmérnök-féle ház) f. évi szeptember 15—30-ig naponta d. e. 10—12 óráig eszközöljék. Tekintve, hogy egyelőre 50 gyermeknél többet felvenni nem lehet, az előbb beiratkozottak előnnyel bírnak.

Beiratási díj csak 20 krajczár; havi tandíj 50 krajczár mely egyuttal János L. urnál fizetendő.

A bizottság az óvoda bebutorzásáról és felszereléséről is intézkedett s gondnokul Nagy István tisztelt hazánkfiát választotta meg.

Kiváló előnye ezen óvoda helyiségnek az is, hogy úgy az állami, mint a rom. kath. központi iskolához közel fekszik és így az iskolás gyermekek is kisded testvéreiket az óvodába felvihetik.

Az óvodai bizottság.

Tanügy.

Iskolai értesítések.

I.

A brassói állami polgári leányiskola f. évi szeptember 1-től kezdve a belvárosban, Nagy-utczában 526. sz. a. levő állami iskolaépületben, az elemi fiuiskola a szt.-János-utca 639. sz. a. levő Gartner-féle házban lesz elhelyezve.

A polgári leányiskolába, valamint az elemi fiu-

iskola épületben lépő tanulók beiratása az állami leányiskola épületben (szt.-János-utca 635. sz. a.) történik, és pedig a polgári iskolai tanulóké az igazgatósági irodában I-ső emeleten, az elemi fiu- és leányiskolai tanulóké az udvar felőli földszinti teremben.

Brassó, 1886. augusztus hó 26-án.

Az igazgatóság.

II.

Beiratások a brassói r. kath. főelemi tanoda fiu- és leányosztályaiba az 1886—87. tanévre f. évi szeptember hó 1-én és 2-án a negyedik fiu-osztály helyiségében (Klastrom-utca 3-ik sz.) fognak történni.

Beiratásnál lehetőleg az egész évi tandíj (4 trt.) előre fizetendő, azonban a félévi (2 trt.) is elfogadjatik. Kik szegénységüket hitelesen kimutatják, a tandíj fizetés alól részben vagy teljesen felmentetnek.

Fiúiskolánk összeköttetésben lévén a rom. kath. főgymnasiummal, csak négy osztályu, de „főelemi“ jellegénél fogva jóval több tananyagot ölel fel, mint más négy osztályu népiskola.

Leány-iskolánk teljes hat osztályból áll, s három tanítónő által az országos tanterv szerint vezetetik.

Mind fiu- mind leánytanodánkban a tanítási nyelv magyar és német s így azon szülők, kik gyermekeiket akár a magyar, akár a német nyelvre gyakorlatilag akarják megtaníttatni, e czélból Brassóban alkalmasabb tanodát nem találnak.

Vidéki szülők, kik ily szándékból hozzák gyermekeiket Brassóba, forduljanak alólirthez, ki az elszállásolást illetőleg is (és pedig bármely iskolabájáró bármely koru és nemű tanulókat illetve) a legjobb tanácsokkal szolgálhat.

Brassó, 1886. aug. 26.

Biró Sándor.

a brassói r. kath. főel. vezető-tanítója.
Lakik: Klastrom-utca 3. sz. a.

A közönség köréből.*)

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapja idei 97. száma a brassói iparkiallításról egy cikket közöl arról, hogy a „Siebenbürgischer Volksfreund“ részben az én rovásomra egy közleményt hozott volna. Én a kiállítás megkezdése előtt már tisztában voltam azzal, hogy mi akar ez lenni s jobbat nem is vártam; láttam az egyoldalúságot, az irigységet s küzdenem kellett vele több napokon, míg végre panaszt tettem, hogy az ott alkalmazott, fizetést húzó felügyelő örök hamis állításokat terjesztenek a néző közönség között készítményeim valódiságáról, sőt kiállításomat kénytelen voltam saját segédeimmel őriztetni.

A „Volksfreund“ az asztalos iparról szólva, rovásomra megjegyzi, hogy az asztalosok még mindig Bécsből importálnak.

Egyet a másik rovasára magasztal, s nem veszi észre, hogy oly szegények vagyunk, hogy még fáinkat is kénytelenek vagyunk Bécsbe küldeni egy tisztességes furnér vágatására, holott *pedig a magas kormány 2000 frt segélyt is adott, hogy ezen bajainkon segítsünk.*

De azért a tisztelt „Volksfreund“ ne törődjék velünk, segíteni bajainkon a pennájával nem sokat tud, mert az iparos legjobban tudja, hol gyárthatja jobban és olcsóbban áruit. A kiállítást pedig nézetem szerint nem azért rendezték, hogy egyiket a másik rovasára kisebbsítsünk, hanem, hogy gyártmányainkat a nagy közönséggel megismertessük, és iparos polgártársainknak jobb jövőt alkossunk, legyen az m. gyar, román, vagy szász. Lehet valakinek eltérő ízlése, de ennyire még sem lehet, mint itt.

A tek. szerkesztő ur pedig legyen szíves tudomásul venni, hogy én jelenleg nagy apparátussal a rossz idők miatt nem dolgoztatok, de igen 3 jó segéddel saját műhelyemben, azon kívül pedig Brassóban két önálló asztalossal (család apák), kik hálával bizonyítják, ha kell, hogy őket minden időben munkával (saját ízlésem szerint) ellátom s készítményeiket azonnal fizetem. Minthogy nagy butorraktárom van, tartok bécsi, budapesti, helyi stb. butorokat, úgy mint azt jónak látom a „Volksfreund“-dal pedig nem törődöm, mert tőle jót nem várhatok. Legyen azért ő inkább irigym és soha szánóm. Ennyit az igazság érdekében.

Tisztelettel

Papp Ferencz,

Helyi és vidéki hírek.

Brassóiak Kolozsvárt. A kereskedelmi és ipar-egylet néhány tagja — mintegy 20-an — ma indulnak el Kolozsvárra, hova holnap reggel érkeznek meg. Bárha nagyobb számmal mennének tőlünk!

*) Az ezen rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Magyar óvoda. Az első brassói magyar óvoda felügyelő bizottságának csütörtökön tartott ülésében megválasztottak: óvónőnek Kollár Ilona s dajkának Kelemen Lina. Az óvoda október 1-én fog megnyitni. E helyen is figyelmeztetjük erre a szüléket!

Találtatott egy karperecz, melyet tulajdonosa a városkapitányságnál átvehet.

Temetés. Streulia Pál rendőrhadnagy neje Grossz Johanna temetése tegnap nagy részvét mellett ment végbe az ó-brassói ev. sikertben. Béke poraira!

Gondatlanság. Mátyás terménykereskedő urnak leánya tegnap reggel tüzet rakván, köténye tüzet fogott, mi fölött megijedve, az udvarra szaladt, hol a szél által a tűz egész ruháját megragadta és testén életveszélyes sebeket okozott.

Laskai Adolf jóhírnevű butorgyárosunkról az itten megjelenő „Siebenbürgischer Volksfreund“ idei 21. számában olvassuk, mintha a csinosan kipárnázott butorabok farészleteit külföldről hozatná magának. Reméljük és hiszszük is, hogy ezen hír csak tévedésen vagy rossz információon alapszik; mert Laskai Adolf butorgyárosunk szilárd törekvésének és a helyi ipar emelése iránti buzgalmának már is sikerült butorgyárát úgy berendezni és vezetni, hogy abban az összes farészek is különbség nélkül minden versenyt kitarító minőségben készíttetnek.

Véres verekedés. Lapunk 96. számában említettük, hogy Pürkereczen véres verekedés volt, mely alkalommal Siposs Samu életveszélyesen sebesülést szenvedett. Felkérte annak kijelentésére, hogy Siposs Samu a verekedésben egyáltalában részt nem vett és a gyilkos kés ártatlanul érte őt.

Eljegyzés. F. hó 17-én Brassóban brassói Köpe Vilmos ur baróthi lakos, eljegyezte csernátfalusi özvegy Binder Lajosné bájos hajadon lányát, Binder Hermina kisasszonyt.

Kérelem. Felkérem mindazon t. bírósági végrehajtókat, a kik az orsz. bírósági végrehajtói nyugdíj-és segély-egyesülethe beléptek, miszerint a beiratási díjakat (5 trt) az egyesületi pénztárnokhoz mielőbb beküldeni szíveskedjenek. — Temesvárott, 1886. évi augusztus 20. Id. Gyertyánffy Béla, egyesületi elnök.

Liszt Ferencz holtteste Budapesten. Weimárból írják: Wittgenstein hercegnő, Liszt hű barátnője, a kit a mester általános örökösőnévé nevezett ki és végrendeletének végrehajtásával bízott meg, a mester utolsó óhajának eleget teendő, Budapestet választotta a nagy művész utolsó pihenőhelyéül.

Csendélet főthon. A főthi paraszt fiatalság veszedelmes módon kezd garázdálkodni. Vasárnapok után a környék összes patikáinak flastrom készlete kifogy, annyi a bevert fej és megszurkált ábrázat. A legutolsó bucsu alkalmával különösen kitettek magukért a legények. Estefelé kaputos ember nem mert végig menni az utcákon, nehogy az ittas népség beléjük kössön s bántalmazza őket.

Katonai brutalitás. Temesvárott, Draste nevű 61-ik gyalogezredbeli főhadnagy 25-én egy vaskereskedésben Gross Nándor fejét kardjával állítólagos gorbabáskodás miatt széthasította. Az utcákon ingerült néptömeg gyűlt össze.

Ötvenezer ember hajlék nélkül. Mandalay az Iravaddy folyam által el van öntve. A katasztrófa oly gyorsan köszöntött be, hogy sok ezer ember alig menekülhetett. A nyomor leirhatatlan. A víz a legtöbb házat elvitte; némely helyen husz láb magas. Ötvenezer ember van hajlék nélkül és attól lehet tartani hogy éhség áll be.

Egy egész utca leégve. Szombaton este irtózatoss csapás érte San-Francisko városát. Egy egész utca égett le, melyben csupa gyár és raktár volt. Óriási kár esett, mely három millió forintot meghalad.

Milliók a tenger fenekén. Amsterdamból írják: Terschelling mellett 1799-ben a „Lutine“ nevű hajó 25 millió ft. készpénzzel süllyedt el. Az összes személyzetből csak egy matróz maradt életben, a ki megjelölte a helyet, hol a szerencsétlenség történt s hol az arany-rudak keresendők. E század elején ki is emeltek néhány milliócskát, de a hajó az idők folytán mind mélyebbre süllyedt a homokban, úgy hogy később nem bírtak ráakadni. Csak kevesen, köztük a terschellingi Terr Meulen reménykedtek még, hogy a hajó valamikor elő fog kerülni. Ter Meulen egy füzetet is tett közzé erről s kísérletet tett egy részvénytársaság alapítására, a kincs felhozása végett. Néhány nap előtt Ter Meulennek két barkája, ünnepi lobogódiszben vonult be a kikötőbe, s az emberei jelentették, hogy a hajó roncsait ismét megtalálták.

Rövid hírek. Nagy tűz volt Felső-Dombó pozsonymegyei faluban. Az egész község tőkéletesen leégett. Fájdalom, egy emberélet is esett áldozatul. A nyomor igen nagy. — Férjgyilkosság és öngyilkosság. Klosterneuburgban egy Holubek Károly nevű ember 25-én éjjel három lövéssel megölte nejét, és magát is.

aztán öngyilkossá lett. — Kirabolt perselyek. M.-Szigetről írják, hogy ott pár nap előtt az orosz-oláh templomajtó zárját feltörték és a perselyekből elvitték a pénzt. A ref. templomba is behatoltak, de semmi elvinni valót nem találtak.

Törvényszéki csarnok. A brassói kir. törvényszéknél az alábbi nyilvános bűnügyi végtárgyalások tüzettk ki: 1886. szeptember hó 3-ára: Murenes Gyula ellen súlyos testi sértésért; Olteanu Zinka ellen rágalmazásért; Thier Alajos ellen rágalmazásért. Szeptember 10-ére: Prohászka József ellen hamis esküért; Schenk Jánosné ellen megvesztegetésért; Kloss János ellen lopásért; Petri Mihály ellen erőszakos nemi közölségért. Szeptember hó 15-ére: Popa D. Petru Nicolae ellen lopásért; Guguján Miklós és társai ellen halóság elleni erőszakotételért; Lepadat Salomon ellen lopásért.

Irodalom. Uj élet pezsdül már a legközelebbi napoktól kezdve a politikai és társadalmi téren. Ily időszakban a művelt magyar közönség nem nélkülözhet egy jól szerkesztett napilapot, mely mint a „Pesti Hírlap” — mindenre kiterjeszti figyelmét, jól és gyorsan értesíti olvasóit nemcsak az itthon, de a külföldön történekről is, s a mellett, hogy hí krónikása a napnak; a mellett, hogy vannak oly speciális rovatai, mint Tisztelet Házból, (melyeket Mikszáth Kálmán ír), hetenkint három közhasznú melléklet is közöl; ezek: »Kertészeti Ujság«, »Házi Tanácsadó« és »Gazdasági ujság«, s ad hetenkint külön zeneme'lekletet, évenként 60—70 zenedarabbal. Előfizetés egy óra 1 frt 20 kr, negydevre 3 frt 50 kr. Az előfizetési pénz a »Pesti Hírlap« kiadóhivatalához (Budapest, V., Nádor-utca 7. sz.) küldendő. Ugyanonnét mutatványszámok is kérhetők; ilyeneket egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Brassai piaci árfolyam

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1886. augusztus hó 28-án.

Román papírpénz à 20 frankos	8.70 vétel	8.72 eladás
» ezüstpénz à 20 »	8.66 »	8.70 »
Napoleon d'or (aranypénz)	9.98 »	9.99 »
Török lira	11.26 »	11.28 »
Arany	5.86 »	5.88 »
Orosz papírrubel	122.— »	122.25 »

Piaci árak

Brassóban, 1886. augusztus hó 27-én.

— Zikéli Henrik jelentése. —

H e o t ö l t e r kilogr.	Buza	legszebb	5.50
		közepes	5.20
		vegyes	4.80
	Rozs	legszebb	3.—
		közepes	2.70
	Árpa	legszebb	2.90
		közepes	2.50
	Zab	legszebb	2.15
		közepes	2.00
	Törökbuza		3.80
	Kása		3.—
	Borsó		—
F e l e l ö s	Lencse		—
	Fuszulyka		3.80
	Lenmag		—
	Burgonya		.60
	Marhahús		—36
	Disznóhús		—36
F e l e l ö s	Juhhús		—24
	Faggyu (friss)		—

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

H I R D E T M É N Y E K.

Fegyverkereskedés.

„Hubertus“, azelőtt Staehle A. cs. kir. udvari fegyverkészítő Bécsben, II. Praterstrasse 60.

szállítja a legjobb és legolcsóbb vadászfegyvereket kezeség mellett. — Lefauchaux s Lancaster duplafegyverek 25 frttól kezdve; puszpángpuska 40 frttól kezdve. — Töltények és vadászeszközök igen olcsón. Árjegyzék ingyen. (374) 2—12

Szám 5504, 1886.

Pályázati hirdetés.

Nagy-Küküllőmegye, bolya-berethalmi járásba kebeleztet Kis-Kapus, Baromlaka és Sálva községekből álló körjegyzői csoportban a jegyzői állás lemondás következtében üresedésbe jöven, ezen állásra ezennel pályázat nyitattik.

Jegyzői fizetés 400 frt, lakbér 60 frt, irodai általány 50 frt, kézbesítési díj 25 frt és tűzifa általány 20 frt; ezenkívül Kis-Kapus községétől a jegyző, mint a többi lakosság, egy minden időben külön meghatározandó ingyenes farészletet élvez.

Ezen körletnek 200 frt javadalmazással segédjegyzői állása is van. Ugy a jegyző, valamint a segédjegyző illetményeit a 3 község a megállapított arány szerint fizeti.

A pályázni akarók felhivatnak, az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a alapján felszerelt folyamodványaikat folyó évi szeptember hó 4-ig ezen hivatalnál annál is inkább benyújtani, mert a később érkezettek figyelmen kívül hagyatnak.

A választás határnapjául folyó évi szeptember hó 6-án reggel 9 órát tűzöm ki Kis-Kapus község hivatalos helyiségébe. Medgyes, 1886. augusztus 17.

Bolya-berethalmi járás főszolgabírája. (373) 3—3 Lendvay.

F I U K,
372
kik a helybeli állami iskolákat látogatják, teljes ellátásra elfogadtatnak.
Figyelmes szülői nevelés és bánásmód biztosított.
Társalgási nyelv a magyar és német.
SCHMIDT W. FRIGYES, könyvelő.
Felső-ujtca 475., II. emelet.
Oktober 1-től fogva: Főpiacz, 326. I. em. (Remenyik-féle ház.)

Helyiségváltoztatás.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni a n. é. közönséget, hogy augusztus 28-án üzletemmel átköltözöm a

Lenszer, 21. számú házba
(volt Kindler-féle helyiség)

Ezen nagyobb helyiségben azon kellemes helyzetben vagyok, úgy az eddigi cikkeket nagyobb választékban, mint minden más, Kindler ur által eddig tartott vásznakkal és asztali készletekkel szolgálhatni.

Midőn köszönetem fejezném ki az eddig élvezett bizalomért, kérem a nagyérdemű közönség további szíves jóindulatát az új helyiségben.

Kiváló tisztelettel

Meschendorfer A.

(378) 1—2

(175) 16—*

„EUROPA“ SZALLODA

BRASSÓ,

belváros, Klastrom-utca 11. sz. a.

ujjonnan építve az 1885. évben, minden lehető modern csinnal kiállítva s legnagyobb kényelemre berendezve.

Vendéglő és sörzsarnok a házban.

Szálloda-társaskocsi (omnibus) a vasúthoz.

Egyetlen kényelmes szálloda a belvárosban, a főpiacz közvetlen közelében.

BARTHA R.

Lakások.

Buzasor 559. szám alatt két szép világos szoba, melyekben most egy ügyvédi iroda van elhelyezve, szent-Mihály-napiától fogva, — továbbá 2 szoba s konyha azonnal kiadók.

A lakások külön-külön bejáratúval ellátvák.

VASADI JÓZSEF
háztulajdonosnál.
(176) 14—

Kiállításra bocsátott:

A griczi 1880. évi orsz. kiállításán első díjért kitüntetve.
A triezsi 1882. évi kiállításán bronz-éremmel.
A bécsi 1883. é. nemzetk. győgszerezt. kiállításán első-éremmel.
A torontál-megyei gazdas. kiállításán 1884-ben ez. díszoklevelel.
A budapesti 1886. évi orsz. kiállításán a nagy éremmel haladás- és versenyképeségért.

A MOHAI

ÁGNIÉS

FORRÁS

hazánk egyik legszénasavdúsabb

SAVANYUVIZE

hitvány szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmait alapul bejában. Általában a víz mindazon köröknél kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének felfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Édeskuty L.
m. kir. udv. szállítónál Budapestben.

Ugyazintán kapható minden gy.

fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1/

elszállítás

palack 1.800,000 palack.